

Keszthelyi György

LÉLEKZÁRKA

BOOKART
Csíkszereda, 2014

A kötet megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta

Szerkesztette Demény Péter

ISBN 978-606-8351-51-3

© Keszthelyi György, 2014

© Bookart, 2014

A súlyos, sötétbarna vasajtó vészjósló döndüléssel csapódik be mögötte. Odabent félhomály, de inkább sötét köd, vizeletpára, szöszmötölés. Utolsó előtti megálló – gondolja. Siralomház. – „Innen csak a halál emelhet ki, attól viszont nem félek.” Tulajdonképpen semmitől sem fél, amióta kihajította magát a világból, mindenki szeme láttára elégette tagsági könyvét és elküldte az anyjába az egész evolucionista tudóssöpredéket.

„Siralomház vagy tisztítótűz... purgatórium” – filozofál tovább. „Ez esetben kilátásaim valamivel jobbak. Az átmeneti kínok átvészellhetők. Fogcsikorgatva, üvöltve, zokogva, de átvészellhetők. Végre megérkeztem.”

„Vajon fogadhatok-e látogatókat? Vajon lealacsonyodik-e valaki addig, hogy a szemembe nézzen, kezét fogjon velem ezek után?... Hiszen ha ismernék az indítékaimat...”

– Jöjjön, kérem, közelebb! – szól rá unottan egy fehér hang valahonnan mélyebbről. Beljebb lép, hogy láthassa is a szavak forrását. Megnyugtató, bizalomgerjesztő, kicsit sápadt.

– Egyelőre itt marad. Szóval... ez a szabály. Megfigyelés alatt tartjuk. Aztán, ha minden jól megy, ki-mehet.

– Hova ki? – kérdez vissza csodálkozva. Nem áll szándékában kimenni, sem elmenni onnan. Legalábbis addig nem, amíg nem teljesíti küldetését mintaszerűen.

– Nem megyek sehova. Nem azért jöttem, hogy kitegyenek. Nekem itt feladatom van. Majd szólítanak, ha mehetnek. Próbálja megérteni...

– Persze, persze... Na látja, ezért szükséges a megfigyelés. Mert mindenki másképp reagál a külső behatásokra. Egyeseknek egyik fülükön be, a másikon ki. Maga nem tartozik ebbe a szerencsés kategóriába. Tolja le a nadrágját. Megbököm ezzel a tűvel, aztán aludni kell. Az jó tesz. Az mindenkinek jó tesz. És jó, hogy idejében jelentkezett nálunk. Másképp elemésztí az élet. Kettétörí...

Kettétöri a zászlórudat, belerúg a trikolórba. Késő éjszaka van, látszólag üres a város, mégis azonnal kettőn ugranak rá. Kék egyenruhájuk nyersbőr szaga savanyú, akár a vágóhídé. Az első ütéstől azonnal bedagad a bal szeme. Jól tudja, mi következik.

– Ki vagy!? Neved!? Aha. Kibaszott magyar. Na várj csak! – Rádió adó-vevőn hívja a többieket, kegyetlen sötétkék autó érkezik, betuszkolják. Azonnal kap még kettőt. Szemöldöke felszakad, vérzik. Sietve letörlik, kissé lenyugszanak. A sebeknek nem szabad látszani. – Mi nem durváskodunk... de rendnek kell lenni.

Fékcsikorgás, villódzó reflektorfények, rövid parancsszavak. Vége...

– Vége! – reccsen rá viccelődő árnyalattal a fehér hang. Elmerengett? Húzza már fel a gatyáját. Nem vagyok kíváncsi a seggére.

Más hang.

Borostás, karcos bariton. Tapasztalt, börtönviselt fogalmazás: – Na gyere. Megmutatom az ágyadat. Ha van szivarod, egyedül aludhatsz, ha nincs, akkor nem. Elég szűken vagyunk itt. Sok szűkagyú ember szűk helyen is elfér... – hahotázik.

– Furcsa. Nyitva az ablak, és mégis ez a bűz. Halottakat is tárolnak itt? Oszlásnak indult tetemeket? Nem mintha zavarna, csak hogy rudjam...

– Itt mind halottak vagyunk. Azaz mindnyájan, ahogy az urak mondják. Itt senki sem él, esetleg csak félig. Vagy meddig. Többé vagy kevésbé. – Megint elvigorodik, élvezi saját humorát, szellemességét.

– Ha kisüt a nap, vagy ha valahogy megtudjuk, hogy közel a reggel, inkább élünk, este, sötétségben már kevésbé. Ez a megnyugvás órája (ugye szépen mondtam?). A teljes elernyedése (verseket is írtam valamikor). Na gyere. Látom, szivar az nincs. A fal felől fogsz aludni. Velem, mert úgy érzem, téged meg fognak látogatni. Családod van? Feleség, anya, testvér...

– Anya, testvér.

– Akkor biztonságban vagy. És egy kicsit én is... érted.

– Értem. Hányadika van?

– Huszonharmadika. Pontosán augusztus huszonharmadika.

Augusztus huszonharmadikán, azaz másnap, helyesebben mégis már aznap a vállalat sportcsapatával kell kivonulnia. A vállalatnak tulajdonképpen nincs is sportcsapata, csak kétszer egy évben: május elsején és augusztus huszonharmadikán. Olyankor kiosztják a sportfelszerelést... vessen ki-ki az alkatára. Ha sportoló vagy, nincs lógás, megpattanás. Végigvonulsz a tribün előtt, mosolyogva, dinamikusan. Az első sorokból kőarcú pártfejesek és tábornokok figyelik, van-e hiba a szervezésben? Keresztülnéznék a felvonulókon, mint a levegőn.

A szovjet gyártmányú magnetofonból rapsvihar tombol erős hangszórókon át, előnti a teret. Pedig jól látható: alig pár tenyér csapódik össze. Megjátszott jókedv, a szocialista jólét tükre... kirendelt autóbuszok torlaszolgák el a mellékutcákat. Nincs kiút, ezt a napot végig kell játszani. Kétszer egy évben. Elviselhető.

„És most? Vajon van-e kiút? Vajon hány év ez a két-tétört zászlórúd? És főként: egy bozgornak... annak hány év?

Ilyenkor kéne kiragadni a lelket a testből. Elhatárolódni úgymond az eseménytől, mintha nem rólad szólna... megtagadni a fizikai létezést, a testet... ha ép ésszel ki akarod bírni.”

– Kifelé!

Belökdösik az alagsorba. Még négyen vannak ott rajta kívül.

Két rendőr röhögve vágódik be az ajtón, a fiatal vagány is röhögni kezd. Ismerik egymást.

– Hogy előzted meg azt a kamiont, faszi? Mert én nem mertem volna.

- Több vér van a pucámban, mint neked.
- Kuss! – fagy meg hirtelen a haveri hang. Autóló-
pásért tudod, mennyi jár?
- Nekem semmi.
- Kuss!

– Kuss... csak neked mondom meg: van két tasak neszkvém. Akarsz inni? Azzal is telik az idő. Van még egy óránk lámpaoltásig.

– Jó.

– Egy köszönöm... semmi? Úrifiú vagy te, ha nem tévedek...

– Ja, persze. Köszönöm.

– És majd meghálálod, ha nem tévedek...

– Ja, persze. Meghálálom.

Hinduképű lótuszülésben a cementpadlón, egy ív gyűrt papírt tart maga elé, mintha onnan olvasná a szertartás szövegét: „Szent Demeter Atya, jöjj és szabadíts ki innen,.. Szent Demeter Atya, jöjj és szabadíts ki innen...” és így tovább, vég nélkül.

Csodálkozik: „Ki lehet Szent Demeter Atya? Mert hindu nem, az biztos.”

– Itt a kávé. Cukor nélkül. Mert cukor az nincs. A víz meg hideg... hallóóó! Figyelj már ide! Nem vagy túl beszédes. Igaz, az a koktél a seggedben... az is hat már... azért tartsd magad. Nem olyan rossz itt. Majd megszokod.

„Majd megszokod” – győzködi magát. „Mindent meg lehet szokni. Magányt, keserűséget, testi kíno-
kat. Igen ám, de a gondolatok? A kétségbeesett, szár-
nyaszegett lélek?”

Négy cellatárs közül kettő merevrészes, kicsavart tagokkal fekszenek a cementpadlón, horkolnak, tak-
nyuk-nyáluk egybefolyik. A rövid fapadon csak az áruházi szarka ül, hátát, fejét a falnak támasztja, szá-
ja tátva. Alszik az is. Gyenge teljesítmény. Könnyen megússza majd. Ha meg ült már, meg se kottyán neki.

Állva marad. Az autótolvaj bírja legjobban. Nyoma
sincs rajta fáradtságnak. Alsónadrágjából cigarettát,
öngyújtót varázsol elő, gúnyosan vigyorog: – Kibasztam a seggfejekkel. Pedig még a tökömet is végigta-
pogatták. Ide nézz! – Zsilettpenge villan félig nyitott markában. „Hogy a francba csinálhatta?” Tapasztalta, mit jelent a morozás: cipőfűzőt, nadrágszíjat, min-
dent elkoboznak. „De ez a srác nagyon érti a dolgát...”
– Figyelj te is – szól rá. – Nem kéne hogy meglássanak.

Rágyújt, a fejmagasságban lévő rácsos ablaknyílá-
son át fújja ki a füstöt az utcára. Odakint kék neonfé-
nyek. A szabadság távoli üzenetei.

Negyvenes égő az ajtó fölött. Családja várja, szere-
ti, aggódik érte, tűkön ül ilyenkor. Barátnője is keres-
ni fogja másnap a felvonulók között. – „A francba...
micsoda kurva fordulat! És mi jön még ezután...?”

A negyvenes körte hirtelen felizzik, átdöfi a sze-
mét, agyát perzseli.

„Figyelnek” – gondolja. – „Biztosan figyelnek...”

– Biztosan figyelnek. Érzem...

– Jól érzed. Persze, hogy figyelnek. Egyfolytában rajtunk a szemük, hiába nem látjuk őket. Mindent látnak és mindent tudnak. És ami még rosszabb: mindent feljegyeznek. Reggel meg beírják a *raport*ba az egészet. És minden attól függ, mi az, amit beírnak oda. A szabadságod is attól függ.

Persze, ha sok pénzed van, itt is lehet forgolódni. De itt senkinek sincs sok pénze. Akinek meg van, az nincs már itt. Vagy sosem volt. Jó a kávé? – Itt jó. Feloldódik. Hideg vízben is feloldódik. – Majd visszaadom. – Tudom, hogy visszaadod. Ismerem én az embereket. Azért fogadtalak magam mellé.

A sötétből öregember csoszog elő. Teste pokrócba csavarva, szakálla fehér moha: – Volt már reggeli? – „Próféta” – asszociál rögtön. „Vagy apostol.”

– Volt, tata, volt. És lesz még. Csak ki kell várni. „A börtönviselt hang mindenre azonnal tudja a választ...”

– Miért nem szóltatok? Meg akartok ölni. Mindenki az életemre tör. Az Úr legyen velem. Benneteket meg hagyjon el, büdös cigányok! – Valaki megtapsolja: – Tata, benned nem lehet csalódní. Téged a Jóisten küldött közénk. Mondjál még valami jót. – Nevetés. Egy, két, három nevetés, követik egymást, összeszővődnek... kánon.

Tata huncutkásan néz körül: – Nem tudtok ti engem megölni. Tudjátok, miért nem?

Kórus a sötétből: – Miért?

– Mert nem is akartok megölni! – Kirobbanó hahota.

– Halhatatlan vagyok!

„Halhatatlan vagyok... ezt kell valahogy elhitessem magammal” – gondolja. – „A gondolat ereje a legképtelenebb teljesítményeket hozza ki az emberből. Halhatatlan vagyok... egyébként kinyírnak ezek. Egy óra sem telik el, és már kihűltem, megmerevedtem. A szekuval nem lehet viccelni.”

Hallotta, nemrég egy hétéves kisfiú papírgalacsinnal ráparittyázott a kondukátor arcképére. Elvitték, halálra verték. Nem félholtra, halálra! A szülőket figyelmeztették: – Eltűnt. Ismeretlen helyre. Egy szót se többet erről!

Rettegtek. Nem mertek a gyerek nyomdokába lépni, Hallgattak, mint a sír. Aztán az eset valahogy mégis kiszivárgott. Akkor a szülőket is elvitték. Őket csak félholtra verték, feltűnést elkerülendő. Nemzetellenes felforgató tevékenység...

„Zászlógyalázásért mi vár rám? Doftána, vagy mi volt az... valami hasonló.” Dögszag csap az orrába. „Valami patkánytetem... vagy kódolt üzenet odaátról: – Így végzed te is!”

Csend. Baljóslatú, álruhás béke.

Az autótólvaj változatlanul vigyorog, kipöcköli a csikket a rácsok között, a padlóra sercint.

„Micsoda hidegvér... ez is megjárta már a hadak útját. Viszont nem politikai. Vannak még kilátásai.”